

KPSS 2020

ÖNCE BİZ SORDUK

80 SORUDA

66
SORU

EĞİTİM BİLİMLERİ

GELİŞİM PSİKOLOJİSİ

TAMAMI ÇÖZÜMLÜ

SORU BANKASI

Download on the
App Store

ANDROID APP ON
Google play

pegemkampüs

Uygulamasını indir

VIDEO DERSLERİ HEMEN İZLE

Lütfen detaylı bilgi için ön sözü okuyunuz.

PEGEM AKADEMİ

Komisyon

KPSS Eğitim Bilimleri Soru Bankası / Gelişim Psikolojisi

ISBN 978-605-241-745-4

Kitapta yer alan bölümlerin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© Pegem Akademi

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik, kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Bu kitap T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

23. Baskı: Ağustos 2019, Ankara

Proje-Yayın Yönetmeni: Ümit Dilaver
Dizgi-Grafik Tasarım: Gamze Şahin Oral
Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Vadi Grup Basım A.Ş.
İvedik Organize Sanayi 28. Cadde 2284 Sokak No: 105
Yenimahalle/ANKARA
(03 12 394 55 91)

Yayıncı Sertifika No: 36306
Matbaa Sertifika No: 26687

İletişim

Karanfil 2 Sokak No: 45 Kızılay/ANKARA
Yayınevi: 03 12 430 67 50 - 430 67 51
Dağıtım: 03 12 434 54 24 - 434 54 08
Hazırlık Kursları: 03 12 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: pegem@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

ÖN SÖZ

Değerli Öğretmen Adayları,

Kendini eğitime ve öğretime adanmanın kutsallığını yaşamak için çıktığınız bu yolda iyi bir başlangıç yapmak ve mutlu yarınlara ulaşmak için ilk adım çalışmaya karar vermeniz ve doğru bir şekilde çalışmaya başlamanızdır. Bu doğrultuda hazırladığımız yayınlarımızla sizi en uygun şekilde amacınıza ulaştırmayı hedefliyoruz.

Pegem Akademi

Pegem Kampüs Uygulamasını Kullanabilmeniz İçin Aşağıdaki Adımları Takip Ediniz:

Pegem Kampüs Web Sitesi Üzerinden Videolarınıza Erişebilmek İçin Aşağıdaki Adımları Takip Ediniz:

- 1 Mevcut tarayıcınıza pegemkampus.com yazarak web sitemiz üzerinden erişim sağlayabilirsiniz.
- 2 Pegem Kampüs üyeliğiniz yoksa "Kayıt Ol" butonuna tıkladıktan sonra formu doldurarak üyelik işlemlerinizi gerçekleştirebilirsiniz.
- 3 Üyelik bilgileriniz ile giriş yaptıktan sonra sağ üst köşede yer alan "ad-soyad" bilgilerinize tıklayarak "aktivasyonlarım" sekmesinden kitabınız ile birlikte size iletilen aktivasyon kodu ile aktivasyon işlemlerini yapabilirsiniz.
- 4 Aktivasyon işleminizi tamamladıktan sonra video derslerinizi aynı menü üzerinde yer alan "Aldığım Eğitimler" sekmesinden görüntüleyebilirsiniz.

Aktivasyon Kodu Gelişim Psikolojisi kitabınızın ilk sayfasında yer almaktadır. Aktivasyon Kodu ile aktif ettiğiniz video dersler 31 Temmuz 2020 tarihine kadar geçerlidir.

İÇİNDEKİLER

Ön Söz	iii
İçindekiler	v
GELİŞİM PSİKOLOJİSİ	
Gelişimin Temel Kavramları ve İlkeleri - 1	3
Gelişimin Temel Kavramları ve İlkeleri - 2	10
Gelişimin Temel Kavramları ve İlkeleri - 3	17
Gelişimin Temel Kavramları ve İlkeleri - 4	23
Gelişimin Temel Kavramları ve İlkeleri - 5	31
Fiziksel Gelişim - Gelişimin Görevleri - 1	37
Fiziksel Gelişim - Gelişimin Görevleri - 2	44
Bilişsel Gelişim - 1	51
Bilişsel Gelişim - 2	58
Bilişsel Gelişim - 3	64
Bilişsel Gelişim - 4	70
Kişilik Gelişimi - 1	76
Kişilik Gelişimi - 2	83
Kişilik Gelişimi - 3	90
Kişilik Gelişimi - 4	96
Ahlak Gelişimi - 1	103
Ahlak Gelişimi - 2	112
Ahlak Gelişimi - 3	119
Ahlak Gelişimi - 4	127
Karma Test - 1	135
Karma Test - 2	143
Karma Test - 3	150
Karma Test - 4	157

Deneme - 1	167
Deneme - 2	171
Deneme - 3	175
Deneme - 4	180
Deneme - 5	183
Deneme - 6	187
Deneme - 7	192
Deneme - 8	196
Deneme - 9	199
Deneme - 10	204
Cevap Anahtarı	209

GELİŞİM PSİKOLOJİSİ

GELİŞİM PSİKOLOJİSİ

Gelişimin Temel Kavramları ve İlkeleri - 1

1

1.

- I. Ufuk'un 6 yaşın sonuna geldiğinde kurallı cümleler kurması
- II. Sınavı kazanamayan Melis'in eskisi kadar neşeli olmaması
- III. Duru'nun ceketinin düğmelerini ilikleyebilmesi
- IV. Mehmet'in kas yapmak için spor yapması

Yukarıdaki ifadelerden hangisi "gelişme" kavramına örnek değildir?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) I ve IV
- D) II, III ve IV
- E) II ve IV

2.

Bir araştırmada, ikiz erkek kardeşlerin ilgi alanları arasındaki korelasyon, kardeşler 6 yaşındayken 85; 20 yaşına geldiklerinde ise 58 bulunmuştur.

Kardeşlerin ilgi puanları arasındaki korelasyonun zaman içinde farklılaşması hangi gelişim kavramıyla açıklanabilir?

- A) Büyüme
- B) Kritik dönem
- C) Yaşantı
- D) Olgunlaşma
- E) Cinsiyet

3.

Genç yetişkinlik ve yetişkinlik yıllarında bireylerin ilgi puanlarındaki kararlılığın, çocukluk ve ergenlik yıllarına göre daha fazla olduğu gözlenmektedir.

Bu durumun nedeni aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Yaş
- B) Öğrenme
- C) Büyüme
- D) Kritik dönem
- E) Hazırbulunuşluk

4.

Yapılan bir korelasyonel araştırmada 3-8 yaş arası ayrı ve birlikte büyütülmüş tek yumurta ikizlerinin zekâ puanları arasındaki korelasyon 87 olarak hesaplanmıştır.

Bu durum en iyi aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Kritik dönem
- B) Kalıtım
- C) Yaş
- D) Çevre
- E) Olgunlaşma

5.

Sevda Hanım çevresinde titizliği ve mükemmeliyetçi yapısıyla tanınan bir kişidir. Sevda Hanım, üç yaşındaki oğlu Serhat'ın birçok şeyi tek başına yapmasına izin vermemektedir.

Serhat'ın kişilik gelişimi için önemli olan özerkleşme çabalarına engel olan Sevda Hanım'ın gelişim psikolojisinin hangi kavramını göz ardı ettiği söylenebilir?

- A) Kritik dönem
- B) Olgunlaşma
- C) Öğrenme
- D) Hazırbulunuşluk
- E) Büyüme

6.

Altı aylık hamile olan Deniz annesiyle doğacak bebeği için alışverişe gitmiş ve bebeğinin doğumundan iki yaşına kadar giyebileceği boy boy kıyafetler almıştır. Annesi Deniz'in bir sürü kıyafet aldığını görünce "Kızım bu kadar çok kıyafet alma, bugün aldığını yarın giydiremezsin sonra." demiştir.

Annesinin Deniz'e söyledikleri değerlendirildiğinde bu durumu hangi gelişim kavramı en iyi açıklar?

- A) Olgunlaşma
- B) Hazırbulunuşluk
- C) Kritik dönem
- D) Büyüme
- E) Yaşantı

7. "İlkokul birinci sınıf öğrencisine olasılık hesaplamalarını ya da atasözlerinin ne anlama geldiğini anlata-mazsınız." diyen bir uzmanın gelişim psikolojisi temel kavramlarından hangisini işaret ettiği söylenebilir?

- A) Kritik dönem
- B) Olgunlaşma
- C) Büyüme
- D) Öğrenme
- E) Yaşantı

8.

- I. 65 yaşındaki Belgin Hanım'da kemik erimesi rahatsızlığının başlaması
- II. Gebeliğinin ilk aylarında antibiyotik kullanan Nesrin Hanım'ın bebeğinin tek kollu doğması
- III. Ailesinde şeker hastalığı olan Berkay'ın ilerleyen yaşlarda şeker hastası olması
- IV. Doğuştan işitme engelli Ali'nin, ilerleyen yaşlarda işitme engeli düzelse de arkadaşları kadar iyi konuşmaması
- V. Küçükken havale geçiren Yunus'ta hafif düzeyde zihinsel yetersizliğin ortaya çıkması

Yukarıda verilen ifadelerden hangisi ya da hangileri kritik dönem kavramına örnek oluşturur?

- A) Yalnız IV
- B) II ve IV
- C) I, III ve V
- D) II, III ve IV
- E) I ve V

9.

- I. Bir çocuğun yürüyebilecek yaşa gelmesi
- II. Bir gencin olasılıklı düşünce yapısına sahip olabilecek zihinsel kapasiteye ulaşması
- III. Hamilelikte stres yaşayan bir annenin bebeğinin düşük kiloda doğması
- IV. Altı yaşındaki bir çocuğun okuma yazma öğrenebilecek düzeye gelmesi
- V. Ergenlik dönemindeki bir gencin yüzünde sivilce çıkması

Olgunlaşma genetik yapı tarafından önceden belirlenmiş bir plana göre ortaya çıkar. Bazı davranışlar da sadece olgunlaşma ile ortaya çıkabilmektedir.

Yukarıdaki ifadelerden hangisi olgunlaşma kavramıyla açıklanabilir?

- A) II ve III
- B) I ve IV
- C) I, II ve IV
- D) III ve V
- E) I, III ve V

10. Anaokulu öğretmeni Hale Öğretmen üç yaş grubundaki öğrencilerine 100'e kadar ikişer ikişer saymayı öğretmeye çalışmış ancak öğrencileri saymayı öğrenemedikleri gibi, öğrencilerinden birçoğu ertesi gün okula gelmek istememiştir.

Bu durumu en iyi açıklayan gelişim kavramı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Öğrenme
- B) Yaş
- C) Büyüme
- D) Hazırbulunuşluk
- E) Kritik dönem

11. Ümit Bey, üç yaşındaki oğlu Caner'in kendisi gibi düzgün cümleler kurmasını ve kelimeleri doğru söylemesini istemektedir. Ancak Caner, babası gibi kelimeleri doğru söyleyememekte ve kurallı cümleler kuramamaktadır.

Bu durum, Caner'in dil gelişimiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisinin önemini göstermektedir?

- A) Reflekslerden amaçlı davranışlara tamamen geçmiş olmanın
- B) Öğrenme sürecinde yaşantının etkisinin
- C) Öğrenmenin olgunlaşma üzerindeki etkisinin
- D) Türe özgü hazır oluşun
- E) Olgunlaşmada biyolojik/genetik programın

12. Güzel sanatlar lisesinde resim bölümünde görev yapan Yücel Bey, yetenek sınavı komisyonuna katıldığında sınavı kazanan öğrencilerin çoğunun ailesinde resim yeteneği olan insanların var olduğunu gözlemlemiştir.

Bu durum öncelikli olarak aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Tarihsel zaman etkisi
- B) Büyüme
- C) Çevre
- D) Kritik dönem
- E) Kalıtım

13. Bir gencin askerden geldiğinde işe girmesi, evlenip çocukluğa karışması beklenir. Genç evlenir, çocuğu olur; daha sonra çocuğun yürümesi, konuşması, okuma yazmayı öğrenmesi beklenir. Daha sonra çocuğun babası olarak bu kişiden çocuğunu iyi bir şekilde yetiştirmesi, onu evlendirmesi beklenir.

Yukarıdaki paragrafta vurgulanan gelişim kavramı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gelişim dönemi
- B) Gelişim görevi
- C) Kritik dönem
- D) Olgunlaşma
- E) Hazırbulunuşluk

14. Osman Bey'in Pelin ve Selin olmak üzere iki kızı vardır. 17 yaşındaki Pelin, babasıyla konuşurken onun söylediği birçok soyut kavramı anlarken 7 yaşındaki Selin babasının söylediği birçok şeyi anlayamamaktadır.

Pelin ve Selin'in bilişsel düzeylerindeki bu farklılık aşağıdaki kavramlardan hangisiyle açıklanabilir?

- A) Kritik dönem
- B) Olgunlaşma
- C) Bireysel farklılık
- D) Türe özgü hazır oluş
- E) Büyüme

15. Son yıllarda yapılan araştırmalar, günümüzde teknolojinin ilerlemesiyle beraber yoğun radyasyona maruz kalma nedeniyle kanser hastalığına yakalanma oranında artış olduğunu göstermiştir.

Bu durum gelişim psikolojisi kavramlarından hangisiyle açıklanabilir?

- A) Kalıtım
- B) Hazırbulunuşluk
- C) Tarihsel zaman
- D) Büyüme
- E) Dönem

16. Aşağıda verilen eşleştirmelerden hangisi gelişim psikolojisi açısından doğru kabul edilemez?

- A) Ersin'in geçen yıl giydiği ayakkabılarının dar gelmesi-Büyüme
- B) Derya'nın yaş problemlerini çözebilmek için dört işlem bilgisine sahip olması-Olgunlaşma
- C) Mustafa'nın arabasındaki arızayı tespit edebilmesi-Öğrenme
- D) 14 yaşındaki Serdar'ın soyut fikirleri öğrenebilmesi-Hazırbulunuşluk
- E) Lise öğrencisi Buket'in edebiyat öğretmeni olmaya karar vermesi-Gelişim görevi

17. Kalıtımla ilgili aşağıda verilen ifadelerden hangisi **yanlıştır**?

- A) Çevre faktörlerinin canlının kromozomlarının ve genlerinin (kimyasal) yapısında meydana getirdiği değişikliklere modifikasyon denir.
- B) Bir özellik için anne ve babadan aynı genleri alan birey, o özellik yönünden homozigottur.
- C) Çekinik (resesif) gen; yalnız homozigot durumda kendini gösteren gen dir.
- D) Genotip olarak aktarılan bir özellik organizmada ortaya çıkmasa bile sonraki kuşaklarda açığa çıkabilir.
- E) Doğacak canlının taşıyacağı kalıtsal özellikler döllenme anında belirlenir.

18. Cezmi Bey oğlu Ercan'ı bağlama kursuna yazdırmak istemiş ancak kurs yetkilisi, Cezmi Bey'e Ercan'ın henüz bağlama çalmayı öğrenebilecek düzeye gelmediğini ayrıca Ercan'ın bağlama çalmayı öğrenme konusunda babası kadar istekli olmadığını ifade etmiştir.

Bu duruma göre kurs yetkilisinin vurguladığı gelişim kavramı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gelişim dönemi
- B) Kritik dönem
- C) Hazırbulunuşluk
- D) Öğrenme
- E) Büyüme

19. Olgunlaşma, vücudun doğuştan genetik olarak sahip olduğu fonksiyonları zamanla yerine getirebilme yetkinliğine sahip olmasıdır. Örneğin bebeklerin yürüyebilmeleri için yaklaşık bir yaşında olmaları beklenir çünkü bacak kaslarının vücut ağırlığını taşıması ve vücut dengesinin sağlanması dolayısıyla bebeklerin yürüme fonksiyonunu yerine getirebilecekleri biyolojik olgunluğa erişmeleri için ilk bir yıldaki bu zaman değişimine ihtiyaç vardır. Olgunlaşma, zaman içinde kendiliğinden meydana gelen bir süreçtir. Gelişim olgunlaşmayı da içine alan kapsamlı ve doğumdan ölüme kadar bütün olumlu ilerlemeleri kapsayan bir süreçtir.

Yukarıdaki açıklamalardan varılabilecek en uygun sonuç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Olgunlaşma büyümenin ön koşuludur.
- B) Olgunlaşma, öğrenmeyi de içine alan bir kavramdır.
- C) Olgunlaşma seyri kişiye özgüdür, önceden öngörülemez.
- D) Olgunlaşma her gelişim döneminde aynı hızda gerçekleşir.
- E) Gelişimle ilgili değişiklikler sadece olgunlaşma kavramıyla açıklanamaz.

20. Feride Hanım, oğlu Serkan'ın ileriki yıllarda güzel sanatlarla ilgili bir bölüm okumasını istediği için, onu sürekli resim kurslarına göndermiş, ona resimle ilgili her türlü araç gereci almıştır.

Feride Hanım'ın sergilediği davranışların altında yatan temel neden aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Gelişim
- B) Olgunlaşma
- C) Yaşantı
- D) Kritik dönem
- E) Yaş

1. **Gelişim;** organizmanın döllenmeden başlayarak bedensel, zihinsel, duygusal, sosyal yönden büyüme, olgunlaşma ve öğrenme etkileşimleriyle sürekli ilerleme kaydetmesidir. Gelişim, döllenmeden ölüme kadar bütün olumlu ilerlemleri kapsayan bir süreçtir.

Gelişme ise gelişim süreci sonunda ortaya çıkan üründür.

Değişim, organizmanın bir durumdan başka bir duruma geçmesidir. Değişim tesadüfî, olumlu ya da olumsuz, kalıcı ya da geçici olabilir.

Değişme ise değişim sürecinin sonunda ortaya çıkan üründür.

Bu durumda;

- I. Gelişme
- II. Değişme
- III. Gelişme
- IV. Gelişim

Cevap E

2. **Büyüme:** Organizmanın biçim, hacim, ağırlıkla ilgili yapısal artışı, bedensel değişimleridir. Vücudun boy, kilo ve hacim olarak artmasıdır ve fiziksel özelliklerdeki değişimlerdir.

Olgunlaşma: Vücut organlarının, işlevlerini yerine getirmeleri ile ilgili olarak öğrenme, yaşantılarından bağımsız ve kalıtımın etkisiyle meydana gelen biyolojik değişimlerdir. Fiziksel gelişime büyük ölçüde etki eder. Psiko-motor davranışların çoğunluğunun yapılması bununla ilgilidir. Çocukların ancak belli bir aydan sonra yürüebilmesi, dışkılarını tutabilmeleri, konuşabilme yeteneklerinin ortaya çıkması gibi.

Kritik dönem: Çocuklar, bazı gelişim dönemlerinde ve yaşlarda belli tür öğrenmelere karşı yüksek duyarlılık gösterme eğilimindedirler. Çevre etkilerine karşı daha duyarlıdır ve çevrede düzenlenen öğrenme yaşantılarını diğer dönemlerden daha hızlı kazanabilirler. Psikologlar bu döneme kritik gelişim dönemleri adını vermektedirler.

Yaşantı: Bireyin çevreyle etkileşimi sonucunda bireyde kalan izlerdir.

Soruda çocukların ilgi puanları arasındaki korelasyonun yaşa bağlı olarak değişmesinin nedeni yaşantı (deneyim) dir.

Cevap C

3. Genç yetişkinlik ve yetişkinlik yıllarıyla çocukluk ve ergenlik yıllarında ilgi puanları arasındaki farklılık bireylerin içinde bulunduğu gelişim dönemleriyle ilgilidir. Başka bir deyişle yaşla ilgilidir. Bireylerin ilgilerindeki kararlılık düzeyi yaşa bağlı olarak değişmektedir. Çocukluk ve ergenlik yıllarında ilgiler değişken ve dağınıktır. Yaşla birlikte özellikle ergenliğin sonunda ilgiler netleşmektedir.

Cevap A

4. Kalıtım; yaşamsal ve ruhsal kimi özelliklerin dölenme sırasında kadın ve erkeğin kromozomları yoluyla bir kuşaktan diğer kuşağa geçmesi olarak tanımlanır. Soruda gerek tek yumurta gerekse ayrı yumurtanın aynı ortamda veya ayrı büyütülseler de zekâ puanları arasında anlamlı bir farklılığın olmaması çevresel koşullara bağlanamaz. Bu durumun temel nedeni kalıttır.

Cevap B

5. **Kritik dönem:** Gelişimde belli becerilerin kazanılması (dil gelişimi gibi) gereken dönemler vardır. Söz konusu beceri, ilgili dönemde kazanılmadığı zaman daha sonraki dönemlerde kazanılamaz veya kazanılması çok zor olur. Bu dönemlere kritik dönem denir. Kritik dönemde birey çevrenin etkilerine daha açıktır. Kişilik gelişiminde 1- 3 yaş özerkleşme adına kritik dönemdir. Bu dönemde çocuğun özerkleşme çabalarına engel olunması, çocuğun ileride kuşku ve utanç duyguları hissetmesine neden olur. Bu nedenle annenin davranışları kritik dönem kavramını göz ardı ettiğini göstermektedir.

Cevap A

6. **Büyüme:** Organizmanın biçim, hacim, ağırlıkla ilgili yapısal artışı, bedensel değişimleridir. Vücudun boy, kilo ve hacim olarak artmasıdır ve fiziksel özelliklerdeki değişimlerdir.

Soruda Deniz'in annesinin "Kızım bu kadar çok kıyafet alma, bugün aldığını yarın giydiremezsin." sözlerinden çocuğun ileride boy ve kilo artışının olacağını yani büyüyeceğini ifade etmiştir.

Cevap D

7. **Olgunlaşma:** Olgunlaşma KPSS eğitim bilimleri gelişim psikolojisi içinde en önemli temel kavramlardan biridir. Olgunlaşma çevresel etkilerden, öğrenme yaşantılarından bağımsız olarak kalıtım tarafından kontrol edilen bir süreçtir. Genetik olarak programlandığı için kendiliğinden ortaya çıkar.

Öğrenme yaşantılarından ve çevre etkisinden bağımsız olan olgunlaşma, türe özgü bir kavramdır. Soruda somut işlemler dönemindeki bir çocuğun sözü edilen konuları anlayamamasının nedeni yeterli zihinsel olgunluğa ulaşamamasıdır.

Cevap B

8. **Kritik Dönem:** Gelişimde belli becerilerin kazanılması (dil gelişimi gibi) gereken dönemler vardır. Söz konusu beceri, ilgili dönemde kazanılmadığı zaman, daha sonraki dönemlerde kazanılamaz veya kazanılması çok zor olur. Bu dönemlere kritik dönem denir. Kritik dönemde birey çevrenin etkilerine daha açıktır. Hamileliğin ilk ayları bebeğin gelişimi için kritik dönemdir, konuşma ve dil gelişimi için 1,5-2 yaş arası kritik dönemdir. Bu durumda II ve IV numaralı ifadeler kritik dönem kavramına örnek oluşturur.

Cevap B

9. Olgunlaşma çevresel etkilerden, öğrenme yaşantılarından bağımsız olarak kalıtım tarafından kontrol edilen bir süreçtir. Genetik olarak programlandığı için kendiliğinden ortaya çıkar.

Öğrenme yaşantılarından ve çevre etkisinden bağımsız olan olgunlaşma türe özgü bir kavramdır. I. ifade bir çocuğun yürüebilmesi için bacak kaslarının yürüme görevini yerine getirebilecek olgunluğa erişmesi gerekir. Aynı şekilde II. ifade bir gencin soyut düşünebilmesi için bilişsel açıdan yeterli olgunluğa erişmesi gerekir. IV. ifade bir çocuk ancak 6 yaşına geldiğinde okuma yazma görevini yerine getirebilecek olgunluğa erişir.

Cevap C

10. **Hazırbulunuşluk:** Bireyin zihinsel, sosyal ve bedensel olarak öğrenmeye hazır olmasını ifade etmektedir.

Hazırbulunuşluk; olgunlaşmayı, ön öğrenmeleri, bireyin güdülenmişlik düzeyini ve bireyin genel sağlık durumunu kapsamaktadır. Bireylere öğrenme fırsatı verildikçe bireylerin daha yeni ve karmaşık davranışları öğrenebilmeleri için hazırbulunuşlukları da artmaktadır. Soruda öğrenciler sayı saymaya hazır hâle gelmedikleri için sayı saymayı öğrenmekte zorlanmışlardır.

Cevap D

11. Olgunlaşma çevresel etkilerden, öğrenme yaşantılarından bağımsız olarak kalıtım tarafından kontrol edilen bir süreçtir. Genetik olarak programlandığı için kendiliğinden ortaya çıkar. Öğrenme yaşantılarından ve çevre etkisinden bağımsız olan olgunlaşma türe özgü bir kavramdır. Bir çocuk yaklaşık 6 yaşın sonunda konuştuğu dilin gramer yapısına uygun cümleler kurabilir. Yani dil gelişimi açısından 6 yaş civarında gramer yapısını kullanabilecek, iki yaş civarında konuşmayı öğrenebilecek olgunluğa erişir. Bu nedenle soru çocuğun gramer yapısına uygun konuşabilmesinde olgunlaşmada genetik programın önemini vurgulamaktadır.

Cevap E

12. **Kalıtım;** yaşamsal ve ruhsal kimi özelliklerin, döllenme sırasında kadın ve erkeğin kromozomları yoluyla bir kuşaktan diğer kuşağa geçmesi olarak tanımlanır. Bireye anne ve babadan genetik yollarla (genotip) geçen özel yetenek ve özelliklerdir. Cinsiyet, göz rengi, zekâ kapasitesi, fiziksel özellikler, yaratıcılık ve düşünme kapasitesi, bazı kişilik özellikleri kalıtım yoluyla bireye geçen özelliklerdir. Resim yeteneği kalıtım yoluyla bireye geçen özel yeteneklerden biridir.

Cevap E

13. Gelişim görevi, kişinin içinde bulunduğu yaşam döneminde başarması gereken görevleri, kazanması gereken bazı özellikleri, geliştirmesi gereken davranışları ifade eder. Soruda bireyin içinde bulunduğu gelişim döneminde kendisinden beklenen gelişim görevlerinden söz edilmektedir. Bu durumu en iyi açıklayan gelişim görevi kavramıdır.

Cevap B

14. Olgunlaşma organizmanın kendisinden beklenen fonksiyonları yerine getirecek düzeye erişmesidir. Organizma hem zihinsel hem de bedensel açıdan belli bir olgunluğa erişmeden bazı fonksiyonları yerine getiremez. Soruda bilişsel olgunlaşmaya dair bir örneğe yer verilmiştir. Soyut kavramları etkili bir şekilde kullanabilmek için bir bireyin soyut işlemler dönemine erişmiş olması yani zihinsel açıdan olgunlaşmış olması beklenir.

Cevap B

- 15. Zaman (Tarihsel Zaman):** Gelişim döneminde kalıtım ve çevrenin özellikleri ile birlikte yeniliklerin ve değişimlerin oluşturduğu zaman bölümüdür. Gelişimi etkileyen en önemli faktörlerdendir. Soruda son yıllarda teknolojinin ilerlemesi ve radyasyona maruz kalmanın insan sağlığına ve gelişimine etkisinden söz edilmektedir. Bu durum tarihsel zaman etkisiyle açıklanabilir.

Cevap C

- 16. Hazırbulunuşluk:** Bireyin zihinsel, sosyal ve bedensel olarak öğrenmeye hazır olmasını ifade etmektedir.

Hazırbulunuşluk; olgunlaşmayı, ön öğrenmeleri, bireyin güdülenmişlik düzeyini ve bireyin genel sağlık durumunu kapsamaktadır. Bireylere öğrenme fırsatı verildikçe bireylerin daha yeni ve karmaşık davranışları öğrenebilmeleri için hazırbulunuşlukları da artmaktadır. B seçeneğinde verilen bilgi, ön öğrenmeleri yani hazırbulunuşluğu işaret etmektedir. Olgunlaşma, organizmanın kendisinden beklenen görevi yerine getirebilecek düzeye gelmesidir. Bu nedenle eşleştirme doğru değildir.

Cevap B

- 17.** Bireye kalıtım yoluyla geçen yapıya genotip adı verilir. Fenotip; canlının dış görünüşüdür. Baskın genler diğer ebeveynlerden gelen genlerin özellikleri ne olursa olsun fenotip olarak ortaya çıkan genlerdir. Çekinik genler ise yalnızca anne ve babadan aynı genler alındığında (homozigot) fenotip olarak ortaya çıkan ve kendini gösteren genlerdir. Genotip olarak aktarılan özelliklerden organizmada ortaya çıkanlara fenotip denir. Ortaya çıkmayan özellikler genotip olarak sonraki kuşaklara aktarılır ve daha sonra ortaya çıkabilir. Çevre faktörlerinin canlının kromozomlarının ve genlerinin (kimyasal) yapısında meydana getirdiği değişikliklere modifikasyon değil mutasyon denir. Modifikasyon çevre şartlarının etkisiyle canlının sadece dış görünüşünde yani fenotipinde meydana gelen ve kalıtsal olmayan değişikliklere verilen addır.

Cevap A

- 18. Hazırbulunuşluk:** Bireyin zihinsel, sosyal ve bedensel olarak öğrenmeye hazır olmasını ifade etmektedir.

Hazırbulunuşluk; olgunlaşmayı, ön öğrenmeleri, bireyin güdülenmişlik düzeyini ve bireyin genel sağlık durumunu kapsamaktadır. Bireylere öğrenme fırsatı verildikçe bireylerin daha yeni ve karmaşık davranışları öğrenebilmeleri için hazırbulunuşlukları da artmaktadır.

Soruda çocuğun bağlama çalmayı öğrenebilecek düzeye gelmemesi (olgunlaşma) ve bağlama çalmaya istekli olmaması bu konuda hazırbulunuşluğunun olmadığına göstergesidir.

Cevap C

- 19.** Soru kökünde olgunlaşma kavramının tanımı ve özellikleriyle olgunlaşmanın gelişim süreci içerisindeki yeri belirtilmiştir. Parçadaki açıklamadan varılabilecek en uygun sonuç E seçeneğinde yer almıştır. Diğer seçeneklerde yer alan bilgiler hem yanlış hem de parçayı açıklayan nitelikte değildir.

Cevap E

- 20. Yaşantı;** bireyin çevreyle etkileşimi sonucunda bireyde kalan izlerdir. Soruda anne, oğlunun sürekli resimle ilgili uyarılarla yaşantı geçirmesi ve bu sayede ileride güzel sanatlarda okumasını hedeflemektedir.

Cevap C